inte ens den följande dagens skottsalva då han vinglar ut på linbron mot de halvvilda och utmärglade hästarna kan återge fadern initiativet.

Sådana skildringar når arkaisk monumentalitet, mitt i sjukdomsgruffandet och blänken av litterär och psykologisk reflektion. Också vidrig verklighet kan lyftas i litteraturens försoningsljus. Våra tankar går till den attiska himmel där Sven Delblanc säkert gruffar vidare.

Tomas Löthman

*

GUNNAR EKELÖF, *Skrifter del 6. Promenader och annan litterär prosa*. Red., urval och kommentarer: Reidar Ekner. Bonniers 1993.

Ända sedan debuten med *Sent på jorden* 1932 har det fallit sig naturligt att betrakta Gunnar Ekelöf som renodlad poet – i mångas ögon förkroppsligade han "den moderna lyrikens idé, dess obändiga själ", konstaterar Ekelöfs hängivne vän och uttolkare Reidar Ekner i inledningen till den nu utkomna sjätte delen av Ekelöfs skrifter.

Det har därför varit lätt att glömma att Ekelöf också som prosaförfattare var både mångsidig och produktiv och att några av hans prosatexter bör räknas till det konstnärligt sett mest fullödiga som skrivits på vårt språk. Det är också den sidan av hans diktning som uppmärksammas i den sjätte delen liksom i de två återstående i denna samlingsutgåva. Den tidigare utgivna femte delen innehöll Ekelöfs litterära tolkningar från skilda språk och diktare.

Själv publicerade Ekelöf tre prosaböcker under livstiden, de redan klassiska *Promenader och Utflykter* från 1940-talet samt *Blandade kort* (1957). De två första ingår i denna volym som dessutom innehåller ett tiotal ungdomsnoveller, tydligt självbiografiska, småprosa (huvudsakligen natur- och reseskildringar) samt några minnesbilder under rubr. "Verklighetsflykt". Det är de rent litterära texterna som samlats i denna vlym, medan en kommande (utges senare i höst) huvudsakligen innehåller kritik och essäistik. För forskare och specialintresserade är Reidar Ekners kommentarer till ovärderlig hjälp.

I likhet med många andra poeter hade Ekelöf svårt att skapa en skönlitterär fiktiv prosa – han funderade några gånger på att skriva en roman men det stannade vid utkast.

Hans noveller och övriga prosa kan väl också – med Ekners ord – närmast kallas "en poetisk prosa med dragning åt både essä och självbetraktelse". Som prosaist var han också rätt ojämn och det är väl närmast i några mycket personligt angelägna och självutlämnande texter han verkligen kommer till sin rätt som prosaförfattare, vilket väl tål att framhållas i denna Ekelöfhaussens tid.

Dit bör man räkna en text som fått namnet "Ett fotografi", där han berättar om sin fars sjukdom och död liksom den för Ekelöfs egen bildningsväg (musikens betydelse!) mycket talande "En outsiders väg" med följande ofta citerade slutrader, som utgjorde ett credo för Ekelöfs både livshållning och diktning:

> En diktares första uppgift är att bli lik sig själv, att bli människa. Hans första plikt – eller snarare hans bästa medel att komma fram till detta – är att erkänna sin obotliga ensamhet och meningslöshet i sin vandring på jorden. Det är först så han kan rycka undan alla kulisser, dekorationer, förklädnader från verkligheten. Och det är bara på den borgen han kan bli till nytta för andra – genom att ställa sig i andra – i alla" – människors predikament. Det är meningslösheten som ger livet dess mening. Detta är i korthet mitt credo quia absurdum.

Arne Säll

*

GÖRAN BURÉN, *Läderbältet*. Ord & Visor förlag. Skellefteå 1993.

Göran Buréns andra roman *Läderbältet* är en troskyldig berättelse om brusten ideologisk övertygelse och konflikten mellan familjeliv och ideell kallelse.

Burén har uppenbarligen upplevt en av SKP:s sekteristiska sprängningar inifrån och skildrar den som en oförsonlig personlig maktkamp i paranoid miljö, där kongressdeltagare använde täcknamn och gavs adressanvisningar via mellanadresser för att lura SÄPO.

Några analytiska nyheter förekommer inte: ambitionen stannar vid personlig bikt och avsvärjelse, med en tröttsamt överutnyttjad skitstank från kongresstoaletten som metaforiskt tema. Scener ur Arthur Koestlers *Natt klockan tolv på dagen* får uttrycka berättarjagets vaknande insikt om det